

LEDARE

Gäst | Klargörande

Provocerande att kalla en kommunist kommunist?

Ibland är den uppenbara sanningen provokativ, när den uttalas. I en tv-intervju i veckan sa jag en mening som innehöll tre delsatser:

1. Jonas Sjöstedt har haft avgörande inflytande över regeringspolitiken denna mandatperiod.

2. Jonas Sjöstedt är kommunist.

3. Om mindre än fyra månader, efter valet, bör detta inflytande vara över.

Alla tre satserna är enkla konstateranden. Regeringen Löfven hade inte kunnat tillkomma utan ett avtal med Vänsterpartiet, främst om att stoppa allt företagsande på de stora tjänsteområdena vård, skola och omsorg. Vänsterpartiet har sedan också varit med och fått godkänna varje statsbudget på förhand.

Att Sjöstedt är kommunist är också ett enkelt konstaterande. Han var vid mogen ålder aktiv medlem i Kommunistisk Ungdom ännu två år efter Berlinmurens fall. Det tyder på djup övertygelse.

Hans parti har genomgått en usväng – viss frigörelse under Gudrun Schyman, sedan återgång till den marxistiska grundanalysen. Den som läser Vänsterpartiets partiogram, reviderat så sent som 2016, finner att marxismens tankevärd är högst levande i detta parti.

Särskilt gäller det ekonomi och företagande. Marknadsekonomi påstås vara "per definition demokratisk". Partiets slutmål

Foto: Janerik Henriksson/TT

anges vara "upphävt ägande av produktionsmedlen över huvud taget."

Ingen kan i dag säga exakt vilken regering som kommer till efter valet. Men den nuvarande situationen, med vetorrätt för kommunisternas parti, är av allt att döma över.

Jonas Sjöstedt verkar inte glad över att påminnas om sin kommunistiska bakgrund och övertygelse. Men när han gick till motattack i Aftonbladet (17/5) gjorde han det genom att kalla framgångsrika företagsgrundare för "profitörer", ett typiskt ordval ur den kommunistiska vokabulären. Sällan har en anklagad, om nu "kommunist" är en anklagelse, så snabbt själv bekräftat riktigheten i beskrivningen.

Civilminister Ardalan Shekarrabi säger sig ha "provocerats" av min beskrivning av Sjöstedt som kommunist. Detta är lite nytt i socialdemokratin historia, att en ledande socialdemokratisk minister provoceras av att kommunisterna beskrivs för vad de är.

Visserligen bugade civilministern ändå ner till knäna för Sjöstedt inför deras gemensamma presskonferens i januari. Men vore det inte naturligare att konstatera, med S-riksdagsledamoten Patrik Björck (Expressen 1/4-17), att "Vänsterpartiet inte på ett trovärdigt sätt gjort upp med sitt arv."

Björck går ännu längre. Han manar Vänsterpartiet: "Lägg ned partiet, sälj tillgångarna och skänk det till forskning om kommunismen i Sverige." Värdefullast bland tillgångarna är Vänsterpartiets fastighet i centrala Stockholm, en gång finansierad av Stalin.

Det kommer en tid, kanske redan om fyra månader, då socialdemokratin får anledning begrunda om man inte återigen behöver dra en gränslinje mot Vänsterpartiet, lett av kommunisten Jonas Sjöstedt.

Hans Bergström

Docent i statsvetenskap, f.d. chefredaktör DN, verksam sedan 2003 i Internationella Engelska Skolan.

Körsvennen | Nit och redlighet

Värdegrund i riksdagen

"Vikten av att göra ett bra första intryck." "Vikten av att förbereda sig mentalt för ett möte." Där är några av punkterna när riksdagsförvaltningen instruerar de anställda om "äkta arbetsglädje". Föreläsningen är "en del i implementeringen av förvaltningens medarbetarpolicy". Nästa kurs-tillfälle kommer i augusti, enligt intranätet.

Medarbetarpolicyn klubbades av riksdagsdirektören i mars i år. Här delges förvaltningsanställda de två vägledande perspektiven, "ansvarstagande" och "kamratskap".

"Jag bidrar till en god stämning på arbetsplatsen." "Jag bidrar till ett gott kamratskap och ett bra arbetsklimat genom att hjälpa och stödja mina arbetskamrater och genom att se olikheter som en tillgång." "Jag tar ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö genom att samarbeta, vara prestigelös och hjälpsam samt dela

med mig av mina kunskaper."

Medarbetarpolicyn kan härledas till styrdokumentet "Värdegrund för Riksdagsförvaltningen", som utarbetades med konsultation av tidigare biskopen Lennart Koskinen och antogs i maj 2016. "Värdegrunden är en av byggstenarna i Riksdagsförvaltningens hus", och sammanfattas med ledorden "kvalitet, kompetens och engagemang" ("ord som visar vad som utmärker just oss och vår myndighet").

Värdegrunden kompletteras vad som uttrycks i statskontorets skrift "Den statliga värdegrunden – professionella värderingar för en god förvaltningskultur" som utkom i december, och som bygger på Värdegrundsdelegationens handbok från 2015. "Att arbeta med den statliga värdegrunden – en handledning".

"Den gemensamma värdegrunden för de statsanställda" publicerades annars första gång-

en 2009, av Kompetensrådet för utveckling i staten (Krus).

Och nu har ett decennium av värdegrundsarbete alltså nått medarbetarna.

Enligt uppgift suckas det en del i riksdagskorridorerna, då några av landets högst betrodda ämbetsmän tydligen redan anser sig känna till vikten av att ge ett gott intryck eller att vara förberedd inför ett möte.

Men sådan är en gång för alla statstjänstemannens lott. Att lottjalt underkasta sig politikerns nycker.

Värdet av detta arbete är självfallet oskattbart. Men man kan inte låta bli att undra över kostnaden.

Körsvennen

Kolumn | Nationalräkenskaper

Thomas Gür

Allt fler behöver försörjas av andra

Även de mest optimistiska uppskattningarna tyder på att någonstans kring 800-900 000 personer i arbetsför ålder (20 till 64 år) kommer att behöva vara helt och hållet offentligt försörjda i Sverige för många år framåt. För 2016 rörde det sig om nästan 890 000 och för 2017 drygt 877 000.

Egentligen är det fel att skriva personer. Talen handlar i stället om vad man kallar för "helårsekvivalenter inom vissa transfereringssystem", alltså det offentliga finansiella åtaganden som sjukersättning, arbetslöshetsersättning, etableringsersättning och liknande. En helårsekvivalent är till exempel två personer som är arbetslösa på halvtid under ett år. Det sättes att räkna gör att man jämföra belastningen på olika stödsystem. Dock ska man inte likställa detta mått med "utanförskap" i bredare bemärkelse. Om färre är försäkrade med a-kassa, minskar helårsekvivalenterna, men inte nödvändigtvis arbetslösheten.

I budgetpropositionen sedan ganska många år tillbaka återkommer en sådan tabell – i vårens proposition (2017/18:100) var den numrerad som 7.11. Där framkommer att med en befolkning på cirka 5,7 miljoner personer i det aktuella åldersspannet, innebär det att cirka 15 procent av den arbetsföra vuxna befolkningen lever helt och hållet (helårsekvivalenter) på offentligt stöd. Enligt den prognos som finns i vårbudgeten, som alltså är lagd under ett valår, minskar denna andel gradvis till cirka 13 procent år 2021.

100 arbetande personer skulle behöva försörja sig själva och ytterligare 100 till

Men försörjningsbördan för de arbetande slutar inte med det. Det finns ju också de äldre, vars offentliga pensionsutbetalningar, huvudsakligen måste arbetas ihop från ett år till annat. När Pensionsåldersutredningen tittade på den försörjningsbördan för en tid sedan (SOU 2012:28, s 55), kom man fram till att 2010 fanns det 75 personer från 15 år och uppåt som inte var sysselsatta per 100 personer som var det. Alltså att 100 personer som arbetade skulle försörja 175. År 2035 skulle det förhållandet stiga till cirka 90 icke sysselsatta per 100 sysselsatta.

Men det förutsatte att andelen sysselsatta ökade i samma takt som befolkningen. Problemet är att det inte är erfarenheten historiskt. Mellan 1980 och 2010 minskade andelen sysselsatta med 0,3 procent per år. Om det skulle vara trenden framåt, skulle i så fall år 2035 försörjningskvoten uppgå till över 200, alltså att 100 arbetande personer skulle behöva försörja sig själva och ytterligare 100 till.

Och, för att lägga sten på börda: Dessa prognoser gjordes före den stora flyktinginvandringen och den påföljande anhöriginvandringen till Sverige från 2011 och framåt, med hundratusentals nyanlända vuxna personer, varav hälften har förvärsarbete först efter cirka sju till åtta år.

Slutsatsen är tydlig. Under överskådlig tid kommer en allt större grupp vuxna att behöva försörjas av att andra arbetar och skapar ett överskott. Varje steg som försämrar vår förmåga att generera detta överskott, kommer att minska våra möjligheter att bära denna börda utan livsförsämringar. För alla.

Thomas Gür är företagare och fri skribent. Läs fler av hans artiklar på SvD.se/av/thomas-gur